

Най-привързани към традицията се оказват “тракийските” калайджийки, при които дългата коса и женската забрадка са част комплексната им визия. “Обличам се така и със забрадка, щото нашият обичай е така. Аз се харесвам така. Тъй се харесвам повече, повече ми мяза” – е твърдо убеждението на млада булка, дошла на ежеседмичната среща на гара Филипово в Пловдив. Те вързват забрадката си на тила, откривайки цялата горна част на главата.

Жените от различните цигански/ ромски групи ползват различни по вид и украса забрадки. Общоприето е на младите да са с по-светли и ярки цветове, а на възрастните – по-тъмни. „... купихме тъмна забрадка за Тотана (третата жена на Петрика – б.а.), жълта забрадка за момичето /„бори”/, т.е. жената на Тури” (Макфий 2007: 116).

Съществува и общ стил за поставянето им. Жените слагат кърпата през челото и високо връзват двата ѝ срещуположни края отзад на главата. Тези с деца, зетьове, снахи и внуци я носят вързана отзад на тила, така че да обвие свитата им на кок коса. Този начин на връзване е безмълвно послание към съпруга ѝ за любовни ласки (Дечева 2004: 87-92).

В традиционния тип култура *женските накити* са неотделима част от образа на жената. „В Харманли българските жени тичаха навсякъде из лагера с гъсто навесените си с монети коси, при което изглеждаха като черни циганки...” (Немски и австрийски пътписи 1986: 274 – XVII-ср. XVIII в.).

В началото на XX век в София циганите „Ходеха боси и дрипави, но върху дрипите си жените носеха разни пъстри украшения и дрънкулки. Старовремският гердан, понякога имитация на злато и сребро, беше едно от постоянните им кокетства” (Костенцева 1979: 43).

Циганките/ ромките винаги са обичали извънредно много накитите. Те са част от семейното богатство, което се предава между поколенията. По време на чергарстването са сигурно средство, което може да се използва винаги при нужда. От друга страна, съхраняването върху женското тяло е достатъчно безопасно. Дори и бедните продължават да ходят с накити. „На пръстите на ръцете си поставят по няколко пръстена. На ушите си окачват обеци, на врата си огърлици и нанизы от златни и пендари” (Маринов 1962: 266-267).

Такива ги виждаме и назад във времето: „Жените носеха на ръцете и шията си сребърни украшения...” (Герлах 1976: 186 – 1573 г.). „.....гердан с тежести, който стига от едното ухо до другото и който е украсен с